

NEVZUHUR

Edebiyat - Kültür - Sanat

Sayı : 10
TEMMUZ 2009

KALEİÇİ YAT LİMANI, İSKELE CAMİİ

ANTALYA

NEVZUHUR

Edebiyat - Kültür - Sanat

Sayı :10 TEMMUZ - 2009

SAHİBİ :
MUSTAFA AKBABAGENEL YAYIN YÖNETMENİ :
ALİ DEMİRELYAYIN KURULU :
BEKİR KARA
HASAN TÜLKAY
ÜMİD HARUNADRES :
Atatürk Cd. 1306 Sk.
Akbaba Apt. No.: 1/2 ANTALYA

TLF.: 0 (242) 241 80 62 - 63

BELGEGEÇER : 0 (242) 241 41 74

e-posta: alidemirel47@hotmail.com

ISSN : 1308 - 1403

BASIM YERİ :
TUNAHAN OFSET MATBAACILIK
Tel : 0 (242) 248 90 88
e-mail: tunahanofset@hotmail.com
Sinan Mh. Atatürk Cd.1254 Sk.
Rifat Türkcen Psj. No.:14 / 7 ANTALYAYAYIN TÜRÜ:
Yerel - Süreli
İki ayda bir yayımlanır.NEVZUHUR'da yayınlanan yazılar
kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.NEVZUHUR'da yayınlanan eserlere
telif hakkı ödenmez.NEVZUHUR
Bir kültür hizmeti olup, para ile satılmaz.NEVZUHUR'da
Yayınlanan bütün yazıların sorumluluğu
yazarına aittir. Gönderilen yazıların
yayınlanması, Yayın Kurulu'nun
kararına bağlıdır. Yazılar yayınlanmasa da
geri iade edilmez.

BU SAYIDA

USÛL

MUSTAFA AKBABA

YAŞI OLMAYAN ADAM
ANDAÇTÜRKİYE AVRUPA
BİRLİĞİNE GİRMELİ Mİ ?
ALİ DEMİRELGÜLÜZÂR
AHMET KAPLANTÜRK ŞİİRİNDE
YABANCI KADIN İSİMLERİ ÜZERİNE
BİR TAHLİL DENEMESİ

MUSTAFA AKBABA

KAVAKLA SÖYLEŞİ
AŞIK SAĞLAMKAYANIN TÜRKÜSÜ
ANDAÇ

OKUYUCU İLE SOHBET

Sevgili Nevzuhur tiryakileri.

Bahar mevsimi bitti sıcak yaz günleri tekrar kapıya dayandı. Her kişi iki kapılı hanın bir yerlerinde gönlünce yaşamaya devam etmekte... Biliyoruz ki bu günlerde hemen herkesin biraz şairliği tutar; kendisi şiir yazamasa bile herhangi bir şairin şiirlerini mırıldanmanın tam mevsimi! İşte bundan ötürü bu sayımızda şiire fazla yer ayırmadık, sadece iki şiirle yetindik zira sizlerde yeterince var diye düşündük... Nesir ağırlıklı olan bu sayımızda neler mi var? İşte şunlar:

Son günlerin en önemli sanat olaylarından biri de kuşkusuz Eurovision Şarkı Yarışması. Her sene olduğu gibi konu ile ilgili yorumlar eleştiriler peş peşe sıralandı. MUSTAFAAKBABA, *USÛL* başlıklı yazısı ile bu konuya değişik bir açıdan bakmış. Nasıl mı? İlgili okuyacağınızı biliyoruz... Antalya, eski aynı zamanda yeni ve güzel şehir. Bir şehir insanlarıyla da bir bütündür dolayısıyla o şehirde yaşayanlar da oranın bir parçasıdır. Bu şehirde, yani Antalya'da bazı eserler gibi abide olmuş kişiler de vardır. İşte o kişilerden birini, ANDAÇ kendine has üslubu ile bilgilerinize sunmakta; yazısının başlığı *YAŞI OLMAYAN ADAM*. Yine son günlerin hatta son yılların sürekli gündemde olan bir konusu da Avrupa Birliği. Biz Nevzuhur olarak siyasi konularla ilgilenmeyiz ama işin içinde kültür boyutu varsa ve de bu durum çok önem arz ediyorsa biz oraya da el atarız! *ALİ DEMİREL, TÜRKİYE AVRUPA BİRLİĞİNE GİRMELİ Mİ?* Başlığı ile kaleme aldığı yazısında bu konuyu irdeliyor; okuyun bakalım ne demiş... Yine son günlerin önemli gündem maddelerinden biri de Türkiye-Ermenistan ilişkileri. Bu konunun da kültürel boyutu dikkate alınarak, yaşanmış bir olayın anlatıldığı *GÜLÜZÂR* başlıklı yazıyı AHMET KAPLAN kaleme almış... Bu sayıdaki yazılarımızın sonuncusu şiir ile ilgili. *TÜRK ŞİİRİNDE YABANCI KADIN İSİMLERİ ÜZERİNE BİR TAHLİL DENEMESİ* başlığını taşıyan bu edebi yazı; Antalya'daki şiir ustalarından MUSTAFAAKBABA'nın kaleminden... Yukarıda sözü edilen iki şiire gelince: AŞIK SAĞLAM'ın gönlü ve yüreği kavakla söylemiş, KAVAKLA SÖYLEŞİ adlı şiir, doğa ile insan ilişkisine nazenin bir bakış... İkinci şiirimiz yine doğanın gönlü şikayetleri ile ama aslında şairin gönlü yaralarını deşelemekte! Şiirin adı *KAYANIN TÜRKÜSÜ* Böyle bir şiiri kim yazar? Elbette ANDAÇ...

Bu sayımız da bu kadar. Gelecek sayıda buluşma dileğimizle.

NEVZUHUR

USÛL
MUSTAFA AKBABA

Zaman zaman olur bende. Bazen bir kelime üzerine yoğunlaşıyorum. Onun mânâsı, derunî anlamı üzerinde takılır kalırım. Son günlerde de **'USÛL'** kelimesine takıldım zihnim. "O da nereden çıktı?" demeyin, takıldım bir defa. İkiye bir hafızamı yokluyor, olur olmaz yerde zihnimi kurcalıyor.

Bu gün sabah kahvaltısının üzerine sade kahvemi içerken yine birdenbire aklıma geliverdi. Kahvemi bitirip boş fincanı yanımdaki sehpaye bıraktıktan sonra, başımı koltuğun arkasına dayayıp gözlerimi yumdum ve **'USÛL'**ü zihnimde analiz etmeye çalıştım.

'Usûl...'

Köken olarak nereden geldiği çok önemli değil ama Arapça **'aşl'**in çoğul şekli olan **'uşul'** dan geldiğini biliyorum. Arapça menşeli olmasına rağmen dilimiz içerisinde kendisine çok güzel yer bulmuş, bize ait bir kelime olmuş.

'Kural, kaide' anlamına geldiği gibi **'Bir amaca erişmek için takip edilen yol'** anlamında da kullanılabilen bir kelime. Bunlardan başka **'İlmi sonuca ulaşabilmek için takip edilen çizgi, metot'** veya **'Bir ilmin asıl konusundan önce öğrenilmesi gereken ilk bilgiler'** olarak da anlam taşımakta. Ayrıca **'Biçim, tarz'** yerine de geçebilmekte. Hukukta da çok sık kullanılan bu kelime. **'Hukukî veya idarî bir işin hazırlanması, yapılması ve yürürlüğe konulması esnasında uyulması gereken hükümler, takip edilecek yol'** anlamıyla karşımıza çıkmakta.

'Usûl' kelimesine Türk San'at Müsîkîsi'inde de rastlıyoruz. **'Belli bir süre içerisinde, birim olarak alınan notaya göre sıralanmış olan, uzun kısa, kuvvetli ve hafif zaman ve darblara bağlı olarak**

uyulması gerekli bir hareket şeklinin ve ritmin ifadesi' gibi bir mânâ ifade eder. Gerçek Türk San'at Müsîkîsi eserleri bir makam çerçevesinde ve bir **Usûl'e** bağlı kalınarak vücuda getirilir. Esere bir ritim ve bir ahenk kazandırır. Şiirde vezin ne ise Türk Sanat Müsîkîsinde de usûl odur diyebiliriz, onu disipline eder.

Müsîkî icra ederken sağ elimizle sağ dizimize, sol elimizle de sol dizimize hafifçe vurarak usûl tutarız; hani içimizden **'Düm... Tek... Tek...'** diyerek...

DÜM TEK TEK...

Hadise kızımızın Eurovision'da söylediği şarkının adı. Düm... Tek... Tek... Cömertçe vücut teşhiri ve atılan onca göbek... Üstelik sanki Türkçe'nin kökü kurumuş gibi İngilizce!

Kimler nasıl seçtiyse, Türkiye'de birinci geldikten sonra propaganda amacıyla yurt dışında yapılan gösteriler, atılan göbcekler bir sonuç vermedi. Değil göbek atmak, havada kırk takla atsan gâvur istemezse sana puan vermez. Ara sıra kazandığımız şarkı ve güzellik yarışmaları ise ağızımıza, zaman zaman çalınan bir parmak baldan başka bir şey değildir.

Ah!.. Kanunî'nin torunları, ne hallerdesiniz. Zamanında Fransa'daki dansı durduran Sultan'ın torunları, şimdi dünyanın gözü önünde vücut sergileyip göbek atıyorlar.

1932 yılında, Belçika'nın Spa şehrinde yapılan Dünya Güzellik Yarışması'nda Dünya Güzeli seçilen **Keriman Halis**'in hangi ayak oyunları ile birinci geldiğini düşünüp, jüri başkanının yaptığı konuşma geçiyor zihnimden;

"Sayın jüri üyeleri, bu gün Avrupa'nın, Hristiyanlığın zaferini kutluyoruz. 1400 senedir dünya üzerindeki hakimiyetini sürdüren İslâmiyet artık bitmiştir. Onu Avrupa Hristiyanları bitirmiştir. Elbette Amerika'nın ve Rusya'nın hakkını inkâr edemeyiz. Neticede bu Hristiyanlığın zaferidir. Müslüman kadınların temsilcisi Türk güzeli Keriman mayo ile aramızdadır. Bu kıızı zaferimizin tacı kabul edeceğiz, onu kraliçe seçeceğiz. Ondan daha güzeli varmış, yokmuş bu önemli değil. Bu sene güzellik kraliçesi seçmiyoruz. Bu sene Hristiyanlığın zaferini kutluyoruz. Bir zamanlar Fransa'da oynanan dansa

müdahale eden Kanûni Sultan Süleyman'ın torunu işte mayo ve sütyen ile önümüzdedir. Kendini bizlere beğendirmek istemektedir. Biz de bize uyan bu kızı beğendik, Müslümanların geleceği böyle olması temennisiyle Türk güzeline dünya güzeli olarak seçiyoruz. Fakat kadehlerimizi Avrupa'nın zaferi için kaldıracacağız."

Ne olurdu sanki, yarışmaya Türkçe sözlerle hazırlanmış, san'at yönü olan, bizi biz yapan değerleri öne çıkartan 'Usûl erkan' ile 'Usûlü dairelerinde' icra edilen bir eserle katılmış olsaydık... Onlar istemedikçe bizi kazandırmazlar ama kazanmasak bile dünyaya bize yakışan şekilde görüntü vermiş olurduk.

Bir anda eşimin sesiyle irkildim. Gözlerimi araladım. "Hayır mı, çok uzaklardasın, nerelere dalıp gittin?"

Dedi.

"Nerelere gitmedim ki, taa Devr-i Süleyman'a kadar uzandım" diye cevap verdim.

Gülümsedi...

"Gülme! Düşündüklerimi bilseydin ağlardın" dedim.

"Haydi sen bana bir bardak soğuk su getiriver" diye ricada bulundum. Sağ olsun getirdi ve içtim. İçtim ama içimin yangınına söndüremedim...

Yakışmadı bize... Hiç yakışmadı...

YAŞI OLMAYAN ADAM ANDAÇ

1991 de Antalya'ya geldiğimden bu yana 18 yıl göz açıp kapayıncaya kadar geçiverdi. Şimdi oturduğum evden, şehri çepeçevre saran Toroslar'ın eteklerindeki körfezi, yat limanı ve uzanıp da tutabileceğim kadar yakın olan Kaleiçi'ni seyrediyor; acı, tatlı anılarıyla dolu geçen onca yıla, yaşadıklarımın değerini bildiğimden olsa gerek, giden yollar kısalıyordu. Belki de onun için camdan bakarken Kaleiçi, sığınılan bir liman gibi kıyısına çekiyordu beni.

Kesik minarenin boyunu aşmış selvilerin, ulu çınarların, palmiye ve hurma ağaçlarının aralarında buram buram tarih kokan eskinin taştan rum evleri, Selçuklu'dan, Osmanlı'dan kalan, köhnemiş de olsa şirin evlerin aralarına serpilmiş gibi duran, yeni yapılan beton yığınları, apartmanlar, tarih kokan bu dokuya uyum sağlayamamış, görenin yolup da atacağı ayrık otları gibi duruyor, canlılıktan uzak, kişiliksiz, zamana karşı suskun direnişlerini sergiliyorlar. Nasıl ki bu güzelliklerin içinde yaşıyorsam, onları da ben içinde yaşatmalıydım diye düşünerek eski cazibelerinden uzaklaşsa da sokakların ucu, beni şehre ilk geldiğim sabahın tenhaliğine sürükledi.

Daha dün gibi gözümün önünde canlandı anılar. Yabancı bakışlarımın şaşkınlığında otobüsten inmiş ayaklarım beni bilmeden Kaleiçi'ne götürmüştü. Çoğu iki katlı olan ve hemen hepsinin kendine özgü kişiliği olan evleri gördüğümde ve bilmeceyi andıran dar sokaklarında, biri bitmeden diğerine dalıyor, sabah serinliğinde, portakal çiçekleri serpilmiş yollar, havasına sinmiş nefis kokusuyla yorgun ve şaşkın ruhuma gülümsüyor, garipliğimi unutturmak istercesine sanki hoş geldin diyordu Kaleiçi. Muhteşem güzelliğine rağmen gün, yaşama sevinci vermiyor, geçmişe giden yol kısalıkça kısalıyordu. Geride bırakılmışlıklar uzaktan gelen bir musiki gibi kulaklarımda çınlıyor, yaşadığım bu karmaşık duygular içinde yüreğim sıkılıyordu ki, dar sokaklar beni yat limanına çıkarıverdi.

Yat limanı küçük ama şirin, kendine özgü güzelliği ile karşıda duran Beydağları'nın eteklerine kadar uzanan lacivert suların kıyısında, irili ufaklı teknelerin dinlendiğini gördüğümde, bana yalnızlığı unuttururcasına, Kumkapı'yı, Arnavutköy'ü, Bebek koyunu hatırlattı. Kim bilir beklide ben öyle olmasını istiyordum.

Onu ilk defa limanın ortasında bir kayığın içinde görmüştüm. Belli ki yaşı bir hayli ilerlemiş, zamana meydan okur gibi ayakta duruyor göğe doğru bakıyordu. Birden kollarını dua eder gibi yukarı kaldırdı. Parmaklarını duymadığım bir ezgiye eşlik eder gibi oynatmaya başlamıştı. O ana kadar ortalıkta görmediğim, nerden geldiği belli olmayan bir sürü güvercin sevinçle kanat çırparak kayığa doluştular. İstanbul'da simite koşan martıların telaşını taşıyorlardı. Deniz çobanı gibi sürüsünü etrafında toplayıp onları yemleyen yaşlı adamı büyük bir hazla seyrettim. Günde iki defa yapılan ibadet gibi bu vazife onun mutluluk kaynaklarından biri olduğunu daha sonraları öğrendim.

Eski iskeleye açılan en önemli dört kapıdan biri olan büyük liman kapısının önünden kırk merdivenle limana inilir. Hemen merdivenin başında bulunan küçük ama sevimli İskele Camii vardır. Cami akan bir kaynak suyunun üzerindedir. Eskiden Antalyalı, yazın sarnıçlarda suların azaldığı zaman içme sularını buradaki kaynaktan almış. Eşeklere yüklenen tenekelerle sakalar evlere su taşırlarmış. Şimdilerde kaynak suyu kirlenmiş ve üzeri demir izgarayla kapatılmıştır. Yine de suyu vardır. İşte o adamı bu camide fahri olarak müezzinlik yaparken de görmüştüm. Caminin yanındaki bir tümsek üzerine kendi mezarını da yapmış üzerine de taşını dikmişti. Taşın üzerindeki yazıda şöyle diyordu: "Kanma dünyanın fendine/ Sen de güzel eserler bırak kendine." Mezarı ölüme inat limana nazır, ayrılmayacağı teknelerin kıyısına demir atmış gibiydi. Taşın üzerindeki yazıyı görenler fatiha okumadan geçmezlerdi. Bir gün camiden çıkıp da mezarı seyrederken yanıma yavaşça sokuldu; "hısımım mezarı gören Fatih'a'yı bastırıyor, gidince bir sürü Fatih'a beni bekliyor olacak." dediğinde, gülümsemesine ben de gülümseyerek karşılık vermiştim.

Şehri yavaş yavaş tanımaya başlamış, Hadrianus kapısının -Üç kapılar olarak da anılır- önünde bir sohbet esnasında ondan bahsedildiğini duyduğumda kulak kabartmışım. Duyduklarımın hoşluğunu sizlerle de paylaşmak isterim. İskele Camii'ne gelen üç yabancı namaz kılarak içlerinden bir tanesi namaz esnasında: "Kim bilir kimler nice sırlarla yüklü burada namaz kılmışlardır." diye içinden geçirmiş. Namaz bitip de ayakkabısını bağlarken o yaşlı adam eğilmiş kulağına bir şeyler fısıldamış ve oradan uzaklaşmış. Arkadaşları meraklanarak: "Sana ne söyledi?" diye sorunca, şaşkınlıktan cevap vermekte zorlanarak; "senin bulunduğun safta bile vardı." dediğini söylemiş. Bir anlam yüklemeden gönül gözü açık biri olduğuna inanmışım.

Burası öyle muhteşem bir yerdi ki her gün yeni bir güzelliğe uyanıyordum. Limanı, Karaalioğlu Parkı'na birleştiği Hıdırlık Sokağı'nın köşesinde küçük ama şirin bir hediyelik eşya dükkanı açarak bu güzelliklerin bir parçası olmak beni sevindirmişti.

Geçmişte Müslümanları gayrimüslimlerden ayıran iç kalenin yıkılan surları üzerindeydi dükkanım. Karşıda eski Rum ustalarının elinden çıkmış tek katlı yorgun iki ev yan yana duruyordu. Evlerden birinin önünde mavi renkli tahta bir sandalye dikkatimi çekmişti. Adını ANDAÇ koyduğum dükkanın ilk açıldığı gün, onun sahibini de tanıma mutluluğuna erişmiştim.

Uzun siyah ceketi, başında kaptan şapkasıyla nur yüzünde bir gülümseme olan, kuşların çobanı karşımdaydı. Mustafa EKİZLER. Güvercinlerini yemlemeye gidiyordu. Elinde sepeti yavaş adımlarla geldi ve yumuşak bir sesle; "buba hayırlı olsun, yarın Allah kerimdir." Dedi. Bir anda aramızda kurulan sevgi bağı senelerce sürecektir olan sıcak dostluğumuzun başlangıcı olmuştu. Bitişindeki evde küçük oğlu Tuncer, dükkanımın bitişindeki evde de büyük oğlu Hüsnü Ekizler oturuyordu ve her ikisi de babaları gibi kaptandı. Zaman içinde kendisiyle ve oğullarıyla yaptığım sohbetlerde o güzel insanı daha yakından tanıma fırsatını bulmuştum.

1.10.1326 da doğmuş, ölene kadar Antalya'nın canlı

dokusunda imzası olmuştu. Geleceğine yön verecek ilk denizle karşılaşması, babasıyla birlikte yelkenli tekneleriyle Kıbrıs'a gittiğinde başlamıştı. Rüzgârsız havalarda uzun saatler bekleyerek, rüzgâr çıktığında ise yelken basarak yaptıkları maceralı yolculuğu anlatırken o günleri tekrar yaşar gibiydi.

Gençliğinde teknesi ile Olimpos'un berisinde bulunan Atbükü'nden krom taşıyarak yaşam savaşında hızla yol almıştı. Antalya'da Keseryan'dan aldığı motor ile şehrin ilk motorlu teknesinin sahibi olduğunu anlatırken elini salları, neydi o günler der gibiydi.

Martı adını verdiği teknesi ile başta Atatürk, Celâl Bayar olmak üzere şehre gelen devlet büyüklerini taşıyan hep o olmuştu. Kendileriyle çekilmiş resimlerini değerli bir hatıra olarak saklar, o mavi sandalyesinde otururken önünden geçen yerli olsun, yabancı olsun insanlarla ayak üstü sohbet eder, resimleri göstererek mutluluğunu paylaşmak isterdi.

Yaşamdan şikayet etmeyi pek sevmezdi, "yarın Allah kerim" sözü onun için yarına bir merhabaydı.. Ona yazdığım iki şiirden birini bu duygular içinde burada paylaşmak isterim.

MERHABA

Yağmurdan ıslanmıştı tüyleri
Gözlerinden süzülürken bir damla
Martıya dedim ki; "Hüznünden mi?"
O da döndü bana:
"Merhaba" dedi.

1945 de savaştan yaralı ve yanarak limanın biraz açığında batan Fransız savaş gemisinden birçok yaralıyı kurtarmayı ona göre sıradan bir iş yapmanın rahatlığıyla anlatır, onu can kulağı ile dinlememizin verdiği mutlulukla evinin yolunu tutardı. Fakat artık yorulduğunu, dermanının kesildiğini hissedebiliyordum.

90 yaşını aştığında artık ayakları, limandan eve uzanan yolu tırmanmakta zorlanmaya başlamış aşağı inişler iyice seyrekleşmişti. Yol hedeften daha önemliydi onun için ve yaşlılığın bu yüzden ona acı verdiğini gözlemliyordum. Yapılmasına sebep olduğu, tepelerin arasındaki kestirme merdiveni de kullanamıyordu. Önceleri inilip çıkılması zor patika bir yolken zamanın belediye başkanı olan Hasan Subaşı'ya buraya merdiven yapılsa halk için isabetli olur diye rica etmişti. Yapımının geciktiğini görünce de bir gün hışımla başkanın odasına dalıp: "o merdiveni hemen yap yoksa seni tumba aşağı atarım" diye efelendiğini duyduğumda, hiç şaşırmamıştım. Antalyalıya kendince küçük bir hizmette bulunmuştu. Zira merdiven üç gün içinde yapılmıştı.

Teknesine artık gidemiyor, sürüsünü düşündükçe üzülmüyordu ki kuşlar onun üzülmeye daha fazla fırsat vermeden yukarı çıktılar. Günlük rızıkları evinin arka bahçesinde onları bekliyordu. Zaman zaman birkaç kilo yemi belli etmeden sandalyesinin dibine bırakıp yanından ayrılırken arkamızdan "sağ ol buba"yı ihmal etmezdi.

Hemen her akşam serinlikte kapısının önünde mavi sandalyesine oturur, dizine serdiği bir havlu, elinde 99 luk tesbihi ile ölen hanımı için tesbihini çeker, duasını ederdi. Kim bilir belki de vefa borcunu ödemeye çalışırdı. Sevginin hiç bitmeyeceğini kanıtlarcasına bu ibadetin canlı halini her gün seyretmekten ayrı bir mutluluk duyardım. Nasıl ki yaşamdan kopmak yoksa, yaşam sonsuzsa, sevginin de öyle sonsuz bir duygu olduğuna inandığımdan olsa gerekti.

Yatma zamanı gelip de içeri girecekken seslenir: "buba hayırlı geceler, yarın Allah kerim" der el sallardı. Bunaldığımızda taze bir nefes gibi gelirdi duası. Haftada bir iki defa da sepetine, günün meyvelerini koyar, bazen de iki bisküvi arasına sıkıştırdığı lokumu, yanında renkli şekerlemesiyle birlikte, mahallenin çocuklarını dikkatle sıraya dizer onları sevindirirdi. Çocukların sırasına pek büyük çocuklar giremezdi, şansları yoktu. Bir defasında iki arkadaş o

sıraya eğlence olsun diye girmiş ama elimiz boş dönmüştük. Lâkin o ince düşüncesiyle alındığımızı zannedip, sonradan yanımıza yavaşça gelip poşet içerisinde lokum uzatmıştı. Mutlu olduğumu görünce de gülümsemişti. 50 yaşını geçmiş bir çocuk olarak ben de bu güzel ödülün daha fazla yararlanmak için, kısa doğru odununu taşır, sobasını kurardım. Ağzımda lokum tadını duyarak.

1.3.2001 de vefat etmişti. Nüfusa göre 91 yaşında, gerçeğinde ise 96 yaşında hayata gözlerini yumduğunda, 99 luk tesbihin imamesine üç boncuk mesafesindeydi.

Birkaç gün sonra büyük oğlu Hüsnü kaptan ölüm anını bana anlattığında, tam da Mustafa Ekizler'e yakışacak bir ölüm diye içimden geçirmiştim. Sizinle de paylaşmaktan mutluluk duyarım.

Öğlene doğru Hüsnü kaptan yanında Kur'an okuyormuş. Göz kapaklarını bile kaldırmakta zorlanan bir halde yatan babası, birden başını kapıdan yana çevirerek boşluğa doğru "hayır daha vakit gelmedi" demiş ve oğluna dönerek saati sormuş. Aldığı cevaptan sonra yine derin uykusuna dalmış. Akşama doğru birden kapıya bakıp "Vakit geldi mi? Demiş, oğluna dönerek saati öğrenmiş, ardından kapıya bakarak "alman için ruhsat verdi mi?" sözleri ağzından zorla çıkmış. Oğluna döndüğünde "tamam artık" diyerek halsiz ellerini elveda der gibisine sallayıp hayata gözlerini yummuş. Oğlu bu olayı anlatırken gözlerinden yaşlar dökülüyor aynı olayı sanki bir daha yaşıyordu

Koca hayatı omuzlamış, hayatın her zerresini bir sepete koyup da say ki kuşlara yem yapmıştı. Sana selam olsun Mustafa Ekizler!.. Yaşamı bu kadar güzel karşıladığın için... Sana selam olsun yaşadığın her an için... Bense ağzımda lokum tadı, hep seni hatırlayacağım.

TÜRKİYE AVRUPA BİRLİĞİNE GİRMELİ Mİ? ALİ DEMİREL

Bu soruyu onlarca yıldır kendi kendimize sormaktayız. Herkesin cevabı kendine göre. Kişilerin düşüncelerinin toplamı devletin düşüncesi olmalı. Olmalı ama bu konuda bir karmaşa sürüp gitmekte. Diğer taraftan ; Türkiye ile Avrupa'nın bütünleşmesi konusunda Avrupalıların da kafaları çok karışık. Avrupa Birliği'ne girme veya Avrupa ile bütünleşme sıradan bir siyasi sorun değil, hatta siyasetin çok ötesinde bir mesele. Bu konunun böylesine önemli oluşu, sıradan bir siyasi anlaşma olmayıp bir bütünleşme söz konusu olduğundandır. Avrupa'daki diğer ülkelerin Avrupa Birliği ile bütünleşmesi için görüşmelere başladığında; aradaki toplumca, hukukça ve diğer alanlardaki farklılıkları gidermek çok zor olmamakta ve de fazla zaman gerektirmemektedir. İş Türkiye ile bütünleşmeye gelince, bir türlü sonuç alınamıyor. Neden? Şimdi burada, bu neden veya nedenleri irdeleyeceğiz. Tabii ki şu "Türkiye Avrupa birliğine girmeli mi?" sorusuna da yanıt arayacağız.

Şimdiii... Avrupa Birliği ile Türkiye'nin bütünleşmesi ortamında var olan bazı farklılıklarımızı gidermek, hiç sorun olmaz. Trafik yasalarından ticari yasalara kadar hiç birinde sorun çıkacağını sanmıyorum. Kokoreç yesek ne olur yememek ne olur! Pek çok insanımız Avrupa'da yaşamakta, bir sorun mu yaratıyorlar? Pek çok Avrupalı da bizim ülkemize yerleşmiş, bizlerle yaşamaktalar, bir sorunları mı var, varsa yasalar çerçevesinde halledilmiyor mu? Aslında şuna emin olun; biz Türkler Avrupalıları çok iyi tanıyoruz ve bilin ki onlar da bizi çok iyi tanıyorlar. İyi ama bütünleşme konusunda neden sonuca bir türlü varamıyoruz? Sebep gayet açık: Biz Türklerin kültürü ile Avrupalıların kültürü çok farklı. Kültür deyince; folklor oyunları, yemek çeşit ve alışkanlıkları, banyo yapışımız gibi şeylerin çok bir önemi yok. Böylesi, toplumların

yaşam tarzlarını oluşturan kültür farklılıkları bütünleşmede sorun yaratmaz, hatta bütünleştikten sonra da bu farklılıklar devam etse yine sorun olmaz. Öyleyse; bütünleşmeyi engelleyen kültür farkı nedir? Sanıldığı gibi din farkı da çok önemli bir engel değildir. Asıl engel; Türk kültürü ile Avrupa kültürünün, insan olarak bütün dünyaya ve diğer bütün insanlara bakış açılarıdır. Biz Türkler kendimizi, diğer insanları ve bütün dünyayı hatta evreni nasıl algılıyoruz, Avrupa kültürü nasıl algılıyor? İşte bütün mesele burada. Bu iki kültür farkını ayrı ayrı irdeleyelim:

Avrupa kültüründe; kendilerine ve yeryüzündeki diğer insanlara bakış açıları ve o tavırla nasıl davrandıkları bütün insanlar tarafından bilinmektedir. Nedir: Avrupalı devlet ve milletler (Avrupa'daki demiyorum Avrupalı diyorum çünkü Avrupa kökenli ABD, Kanada vb ülkeler de Avrupa kültürünün temsilcileridirler) kendilerini şöyle görürler: Avrupalılar efendi diğer bütün insanlar köle, Avrupalılar diğer bütün insanlardan üstündür, Avrupalılar diğer insanları yönetmeliler, Avrupalılar dünyanın bütün zenginliklerinin sahibidirler, istedikleri gibi sömürebilirler. Diğer insanlar Avrupalıların yasalarına kesinlikle uymalıdır, buna insan hakları dahil ama kendilerinin o kurallara uyma gibi bir yükümlülükleri olmamalı. Avrupalıların göre; kendileri çok akıllıdır, diğer insanları politik oyunlarla kandırabilirler, eğer dedikleri olmazsa onları öldürebilirler vb... Gibi kendilerine has kültürel değerleri vardır. Bütün bunları beğenin veya beğenmeyin ama gerçek budur. Bu kültürel değerlerini yeni benimsemiş değiller. Bilindiği gibi Avrupa'nın, dolayısıyla Avrupalı milletlerin tarihleri yaklaşık bin (1000) yıllıktır. Daha öncesi yoktur. Tarihlerinin daha eskiye dayandığını ileri sürebilmek için önce eski Yunan medeniyetine sarıldılar ama işin altından Pelaklar çıktı, onlar da Asya kökenli! Sonra Roma medeniyetine sarıldılar, onun altından da Etrüskler çıktı ki onların da Asya'dan Anadolu'ya oradan da İtalya'ya giderek Roma uygarlığını kurdukları anlaşıldı. Bu şekilde köken araştırmaları halâ sürmekte öyle ki Turiya uygarlığını da bu amaçla çok araştırdılar, ilginçtir! Turiya uygarlığının da kökü Orta Asya'ya dayandığı anlaşıncı, sessizce o konuyu kapattılar. Pekiyiii, medeniyetlerinin, kültürlerinin tamamı olan bu bin yıl içinde neler yaptılar? İnsanları yaktılar, Enkisizyon mahkemeleri kararı ile sayısı belirsiz insanı katlettiler. Haçlı seferleri ile binlerce insanı hunharca katlettiler, mallarına el koydular; o kadar ki, kendi dindaşları olan Bizanslılar bile onların şerrinden kurtulamadılar. Endülüste ve Kudüs'te Müslümanları katlettiler, Yine Endülüste Yahudileri, Almanya'da altı milyon Musevi'yi katlettiler, fırınlarda yaktılar. Amerika kıtasına gittiler; Kızılderilileri, Maya uygarlığını ve insanlarını, Astek uygarlığını ve insanlarını, İnka uygarlığını ve insanlarını katlettiler, yok ettiler. O şekilde ki; katliamdan kurtulmak için dağlara kaçan insanlara (iyilik olsun diye!) bulaşıcı hastalık (çiçek gibi) mikropları ile donattıkları battaniyeleri dağlara göndererek yok olmalarını sağladılar. Bu insanlardan çok az bir kısmını da köle olarak (bir hayvana muamele edersine) yanlarına aldılar. Sadece insanları öldürmekle yetinmediler, gittikleri yerlerin kültür birikimini de yok ettiler. Küçük bir örnek: Tapınaklardaki din görevilerini öldürdükten sonra oradaki, üzerinde yazılar olan altın yaprakları ve nice altın eşya ve kültürel değeri olan şeyleri erittiler ve de, krallarına- kraliçelerine gemiler dolusu Avrupa'ya yolladılar... Avustralya'ya da gittiler. Oranın yerli halkı olan Aborjinleri de kültürleriyle birlikte yok ettiler. Yok ettiler derken, ben kısaca yazıyorum diye hafife almayın, şunu bir kafanızda hayal edin: Avrupalılar, o zamanın en modern silahlarını kuşanıp atlara biniyorlar ve süre avı şeklinde yerli insan avına çıkıyorlar! Bunlar yaşanmış olanlar!.. Daha hangisini yazayım ki? Afrika'da yüzyıllardır yapılanları ve halâ yapılmakta olanları sanırım hepiniz bilmektesiniz. Belki bilmediklerimiz de vardır... Sanki günümüzde farklı mı? Biraz yumuşatılmış olsa da, pek çoğu basından saklanarak aynı hamam aynı tas

sürüp gitmekte. İşte Irak, işte Afrika'nın pek çok yeri, işte Bosna Hersek, işte Afganistan... Avrupalılar, kendi insanları için, toplumsal açıdan düzenleyici iyi yasalar çıkarmışlar ve bu yasaları çok katı uygulayarak kendi içlerinde iyi işleyen bir düzen oluşturmuşlar. Toplum yaşantısı için doğru olan bu durumu gören, sözde çok bilmiş bazı insanlarımız, sırf bu yüzden Avrupa kültürünün iyiliğinden bahsederler! Şu bir gerçektir ki; Avrupalıların dünyadaki halen sürmekte olan sömürü düzenine bir çomak sokulmaya kalkılsa, günümüzde dahi nasıl barbarlaşacaklarını tahmin bile edemezsiniz.... Sonuç olarak Avrupalılar: Irkçı, sömürücü ve yok edicidir. Elbette bütün Avrupalı insanlar böyle değil ama onlar çok azınlıkta. İçlerinden bazılarının iyi niyetli olması ve uygar bir düşünceye sahip olması, bu düşüncelerini yazıp çizmesi, savunması; Avrupa'nın genel tavrını şimdide kadar etkilememiştir. İster beğen ister beğenme, ister yanlarında yer al ister karşılarında ama şunu bil ki Avrupa medeniyeti denilen bin yıllık kültür bu.

Şimdi gelelim bizim kültürümüzün diğer insanlara, dolayısıyla bütün dünyaya bakışına. Öncelikle şunu hemen belirtmeliyim ki bizim kendimizi kanıtlamak için kök arama gibi bir derdimiz yok ama yine de, özellikle yeni yetişen nesiller kendi tarihlerini iyi öğrenmeli. Biz Türkler yaklaşık yedibin (7000) yıldır Anadolu ve Avrupa'dayız, günümüze kadar ulaşan kalıntılar bunu ispatlamaktadır. Daha da eskisi var mıdır? Bence kesinlikle vardır. Atatürk'ün bu konunun üzerinde önemle durması, ta Güney Amerika'ya araştırmacı yollaması, bence dikkatle ele alınmalıdır. Hele günümüzde bazı tarihçi ve arkeolog gibi bilim insanlarının bulguları dikkate alındığında konunun önemi daha da artmaktadır... Türk Ulusu binlerce yıl; düzen kurmuş, devletler oluşturmuş, diğer milletleri ve toplumları yönetmiş ama hep adaletle ve insanca yapmış bunları. Oğuz Ata zamanında yapılanları dahi burada zikretmek istemiyorum çünkü konumuz Avrupalılarla ilgili olduğu için sadece son bin yıllık duruma bir bakalım: Türkler, Orta Asya'dan hemen her yöne göçlerle gitmişler. Gittikleri her yerde düzen oluşturmuşlar, devlet kurmuşlar, diğer milletleri ve toplumları yönetmişler. Yönettikleri her yere barış ve adalet getirmişlerdir. İnsanların mallarını ve canlarını gasp etmemişlerdir. Tamamen aksine yönettikleri bütün millet ve toplumların canlarını ve mallarını korumuşlar, aldıkları vergilerden de o insanların faydasına pek çok yatırım yapmışlardır. Sadece insanları ve mallarını korumakla kalmamışlar onların dil, din, gelenek ve görenek gibi kültür değerlerini de korumuşlardır. Türklerin yönetiminde çok uzun yıllar kalmış olan onlarca millet ve toplum, kültür değerlerini günümüze kadar muhafaza etmişlerse bunu Türk Ulusuna borçludurlar. Son bin yıl içinde; Selçuklu İmparatorluğu dönemi, Osmanlı İmparatorluğu dönemi ve Cumhuriyet döneminde hep böyle olmuştur. Ortaçağda Avrupalıların yok etmek istedikleri Yahudileri Osmanlı kurtarmadı mı? Halâ o kurtuluşlarının 500 küsürüncü yılını kutlamıyorlar mı? Biz Türkler yönettiğimiz hangi milleti sömürdük, hangi milletin dinini, dilini ve kültürünü yok ettik? Yaklaşık üçbin (3000) yıldır sürekli kan dökülen Ortadoğu'nun; bütün özgürlüklerin kullanıldığı, kan dökülmediği, hangi inanç ve hangi millettense olursa olsun hepsinin adaletli yönetim ve barış içinde yaşadığı bir 400 yıl var. Barış ve özgürlük içinde yaşanan bu 400 yıl için bütün Ortadoğu halkları halâ hâlâ minnettar değiller mi? Türklerin bu tutumu evrence bir anlayışın ürünüdür, hiçbir farklı kültüre, bırakın yok etmeyi kötü bile davranılmamış, davranmak isteyenlere de engel olunmuştur. Bu yazdığımın nasıl bir şey olduğunu çok iyi anlamak için Fatih Sultan Mehmet Han'ın kiliselerin ve Hristiyanların korunması ve en ufak bir zarar verilmemesi için yazdığı ve kiliselere gönderdiği fermanlar çok dikkat çekicidir. Söz konusu fermanlardan birisinin orijinali günümüzde (28 Mayıs 1463 de yazılmış) Fransisken Katolik kilisesinde mevcut!.. Aynı tarihlerde Avrupalılar; şeytan çıkarma gibi safsatalarla yaptıkları işkenceler bir tarafa, sırf farklı inançta oldukları için bile insanları diri diri yakıyorlardı...

Yukarıda belirttiğim gibi Avrupa'da iyi insanlar da var ama azınlıklar. Bu iyi ve bilinçli insanlar; kendi kültürlerinin ne olduğunu, Türk kültürünün ne olduğunu inanın pek çok Türk'ten daha iyi biliyorlar. Doğaldır ki seslerini çıkaramıyorlar, bazı cesur olanları yok mu? Elbette var. Pek çok örnek bulunabilir ama ben bir örnekle yetineceğim. Ünlü İtalyan Prof. Anna Masala Türkiye'ye geldiğinde, kendisi ile konuşmak ve çeşitli bilgiler almak isteyen gazeteci ve fikir kişilerine aynen şöyle demiştir: **"Türk olduğunuz için şanslısınız. Bu muhteşem kültüre sahip çıkın ve gelecek nesillere özenle aktarın!"** İşte bu! Benim özene bezene anlatmaya çalıştığım şey bu! Ve yine Anna Masala: **"İstanbul'da cami ve kiliseleri iç içe görebilirsiniz. Zaten Osmanlı bu hoşgörüsü ile dünyanın kalbini kazandı ve cihan devleti oldu."** Anna Masala devamla şöyle diyor: **"Osmanlı Avrupa ve Afrika'da eserler bırakacak kadar muhteşem bir devlettir."** Evet; Osmanlı Avrupa'da, Afrika'da, Arabistan'da ve nice yerlerde eserler yaptı, oralarındaki insanların faydalanması için yaptı, onları sömürmedi, katletmedi! Aynı şeyleri Selçuklu İmparatorluğu da yaptı ve günümüzde Türkiye Cumhuriyeti de (imkanları elverdiğince) yapmaktadır... Türk Ulusu'nun insanlık adına oluşturduğu, evrence derin kültürüne bu kadarcık bakmamız bile şimdilik yeterli...

Pekiye günümüzde dünya nasıl görünüyor? Ne yazık ki pek iç açıcı değil. Her yerde küçük küçük savaş alanları, savaşların küçüklüğüne karşın milyonlarca insan ölüyor. Ekonomik düzen; zengini daha zengin yapmaktaki, fakirlik ise bazı yerlerde insanları ölüme götürecek kadar vahim. Çete ve mafya oluşumları, bırakın sıradan insanları, devletleri bile tedirgin eder duruma gelmiş. Çeşitli inanç, fikir ve akımların arkasına sığınmış fanatik terör grupları çağımızın en önemli insanlık tehdidi durumuna gelmiş. Bütün bunların üstünde, kendilerini birinci sınıf sayan zenginler (uluslararası şirketler başta olmak üzere), bazı kuruluş ve devletler, dünyanın bütün zenginliklerini sömürmekte ve bunu yaparken doğa dahil her şeyi talan etmekte!.. Ama Ne dünya!!!!...

Şimdi gelelim, Avrupa birliği ile bütünleşeceğiz ya, işte o konuya. Türkiye ile Avrupa birliği bütünleşmeli mi? Bu konuda ne mi diyorum? Aynen şöyle: Avrupalı dostlarımızla! Açık açık konuşulmalı. Onlar; üstün ırk oldukları anlayışından, sömürme ve katletme anlayışından vazgeçtiklerini açıklamalılar, bunu samimi olarak yapmalılar. Çünkü bu konuda çok zorlanacaklardır, bütün dünyayı sömürerek, efendi ayağına yatıp refah içinde yaşamayı terk etmek; hele hele dünyadaki bütün insanlarla eşit olduğunu kabullenmek, kesinlikle hiç kolay olmayacaktır. Ama bunu kabul etmeliler. Sonrası kolay: Avrupa'nın ekonomik zenginliği ve dünyanın pek çok yerinde özel etkinliği var. Türklerin neyi var: Bütün insanlığa örnek olacak bir kültürü ve bu kültürü binlerce yıl uygulamanın bir tecrübe birikimi var. Artı, bütün Türk dünyası ve İslam dünyası üzerinde belirgin bir etkinliği var. Artı kendince ekonomik gücü, askeri gücü ve yetişmiş insan gücü var... Dünyanın içinde bulunduğu kötü durumlardan kurtulması, bütün insanların eşit, adaletli ve özgürce barış içinde yaşamaları için birilerinin çaba harcaması gerekir. Bu çaba sadece fikir bazında değil uygulama olarak gerekli. Yeryüzünde bu görevi yapacak güçlü ve iyi niyetli, kürece (moda deyimi ile) bir aktör olmalı. İşte bu güç, Avrupa ile Türkiye'nin bütünleşmiş hali olabilir, çok da uygun olur. Böyle bir gücün çok başarılı olacağına ben şahsen inanıyorum. Eğer Avrupa ile Türkiye'nin bütünleşmesi bu minval üzere olarsa; bu satırları okuyan herkese söz veriyorum, bu bütünleşmeyi en çok savunan ben olacağım! Yaşasın Avrupa Türkiye bütünleşmesi! Bir nefer gibi çalışmaya bu yolda elimden gelen her şeyi yapmaya hazırım!..

Yukarıda, bütünleşme ile ilgili hayal ettiğim düşünceme sanırım sizler de katılırsınız. Ama mevcut gerçekler hiç de öyle hayal edildiği gibi değil. Türkiye Avrupa

birliğine neden girmek istiyor? Bizi yönetenlerin bu konudaki düşünceleri nedir? Bilen var mı? Bu sorularına bakıp ta siyasi bir çıkarım yapılmasın. Benim, şu parti bu parti, şu kişi bu kişi şeklinde bir eleştirim yok olamaz da. Çünkü bu mesele yaklaşık elli yıllık. Şimdiye kadar nice partiler ve kişiler yönetime gelip geçti. Bunca yıldır ne yapıldı, bu konuda nasıl bir gelecek (ülkü) benimsendi? Görüntü şöyle: Biz Avrupa birliğine girsek bazı ekonomik sorunlarımız hallolur. Eeee başka? Ben başka ne var bilmiyorum! Eğer bizim bilmediğimiz başkaca amaçlar varsa bunları bilmek isterim, tabii devlet sırrı değilse. Sonuçta, bizim Avrupa Birliği'ne girme çabamızda yeterince bilinçli olduğumuz pek açık görünmüyor. Pekiyi karşı taraf yani Avrupa birliği bu konuda ne düşünüyor ve ne yapıyorlar? İşin bu kısmı oldukça çetrefilli, garip, çirkin, düşmanca hatta matrak durumlar arz ediyor. Avrupalı yöneticilerin, Türkiye'yi Avrupa birliğine almak istemediklerini kendi aralarında konuştuklarını hatta bu konuda matrak geçtikleri (çekim yapıldığı unutulmuş yapılan konuşmalarda olduğu gibi...) biliniyor. Bazı liderler ise açıkça söylediler ve halen de söylemeye devam ediyorlar. Biz Türkiye'yi Avrupa birliğine almayız, isterseniz imtiyazlı komşuluk anlaşması yapalım, diyorlar. Bunları söyleyen liderler öyle sıradan devletlerin yöneticileri değil, Avrupa Birliği'nin temelini oluşturan, yükünü yüklenen ve asıl söz sahibi olan Almanya ve Fransa yöneticileri. Bu konuda o kadar kararlılar ki; görüşülmekte olan bazı maddeleri, ileride Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne almak yolunu açar diye veto ederek görüşülmesine dahi tahammül etmiyorlar. Pekiyi, hani Avrupa'da iyi ve dürüst insanlar da var demiştik, onlar bu işe ne diyorlar? İşte onlardan biri, Fransa'nın eski cumhurbaşkanlarından Giscard d'Estaing; dürüst ve açık yüreklilikle şunları söylüyor: **"Türkiye'ye gerçek durum söylenmiyor. Türkiye'nin adaylığını kabul edelim, diyenlerin gerçek eğilimi, Türkiye'nin AB ye asla üye olmayacağı yönünde. Onların Türkiye ile ilişkilerini başından beri dürüstlük ve vakar içinde sürdürmediklerini görüyorum."** Daha ne desin?.. Durum bu kadar belirgin ise neden görüşmeleri sürdürüyorlar? Haaa! İşin püf noktası da burada: Bu konuda pek çok, kitap yazılacak kadar örnek var ama ben size çok azını kısaca vermek zorundayım... Bu konuda kesin bir karar vermek üzere Alman Hristiyan Sosyal Birlik Partisi (eski başbakan H.Kohl'un partisi) bir toplantı düzenliyor. Yoğun tartışmaların yaşandığı toplantı üç saat sürüyor. Ve... Toplantı sonunda alınan karar açıklanıyor: **"Türkiye'nin AB ye tam üye olması biriken çok ciddi bir tehlike. Bu nedenle Türkiye'nin AB ye alınmasına karşı çıkıyoruz. Ancak Türkiye Avrupa için stratejik bir öneme sahip. Bu nedenle Türkiye'nin Avrupa'dan kopmaması ve başka bir sisteme yönelmemesi için de özel bir formül bulunarak Avrupa'nın yanında tutulmasını istiyoruz."** İşin özü bu. Başta Fransa olmak üzere Avrupa'nın diğer önemli ülkelerin görüşü de aynı. Pekiyi bunun anlamı ne? Şu: Türkiye'nin kültürü farklı. İçimize girerse ya bizim sömürü düzenimizi engeller ya da insanlarımızı kendilerine benzetirler. Dolayısıyla Türkiye içimize girmemeli. Ama... Türkiye büyük bir Pazar, sömürülmesi gereken zenginlikleri de var. Bunların yanı sıra Avrupa'nın, Orta Asya ve İslam dünyası üzerindeki emellerini gerçekleştirmek için Türkiye kullanılabilir. Bir başka önemli husus ise; Türkiye diğer Türk devletleri ile hatta diğer İslam ülkeleri ile birleşir de büyük bir güç haline gelirse Avrupa'nın Asya ve Ortadoğu'yu sömürmesi imkansız hale gelir. Bütün bunlar göz önüne alındığında; Türkiye Avrupa birliğine alınmamalı ama asla serbest de bırakılmamalı!.. Bütün mesele burada bitse öp de başına koy! Daha neler var? Neler yok ki! Türkiye'nin Avrupa Birliği ile bütünleşmek için (onlarca belki de asırlarca! Sürmesi beklenen) görüşmelerin başlamasına kimler sevinmiş bir bakalım: Sayın Suat İLHAN bu konuda bir kitap yazmış, kitabın adı 'Avrupa Birliğine Neden Hayır' işte o kitaptan bir alıntı: **"Türkiye'nin AB üye**

adaylığına; Yunanistan sevindi, Fener Rum Ortodoks Kilisesi Patriği Bartholomeos sevindi, Kıbrıs Rumları sevindi, üye adayı olmamız için Avrupa'da gösteri yapan PKK yanlısı bölücüler sevindi, HADEP sevindi, Apo sevindi... Lütfen; yüksek sesle söyleyin, siz bu işte bir terslik olduğundan hiç olmazsa şüphe etmiyor musunuz?"

Sanırım durum anlaşıldı. Şakacıktan yapılan üyelik müzakerelerinden pek çok kesim çok çeşitli çıkarlar beklemekte. Bunlar: Kıbrıs, Ege kıta sahanlığı, Bizans'ın İstanbul'da yeniden kurulması, Sözde Ermeni soykırımı palavrasının kabul ettirilerek Türkiye'den tazminat ve toprak alınması, Türkiye'nin Güneydoğusunda yapay Kürt devleti kurulması, sözde etnik, din ve mezhepçe halkın ve vatanın bölünüp parçalanması... Bütün bunlar hemen her gün (yerli işbirlikçiler de kullanılarak) ısıtılıp ısıtılıp önümüze konmakta. Biz ise sus pus!!!... Şuna bir bakın: Türkiye'ye gelen gelmeyen, üzerine vazife olan olmayan hemen hepsi şöyle diyor: "Heybeli Ada Ruhban Okulunu açın" Aman Tanrım!!!!!!... Türkiye'de yaklaşık 1500 Rum aile var. Bunlardan kaçının çocuğu dini öğrenim istiyor? Yani o dinî okul için öğrenci dışarıdan gelecek, öğretim görevlisi papazlar dışarıdan gelecek! Kardeşim git, öğrenci ve öğretmen nerede varsa orada açsana! Dahası var: Bu okulda Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Millî Eğitim yasaları geçerli olmayacakmış! Hoohaa!!!!... Demek istenen şu: Siz Heybeli Ada'yı bize verin, biz orada yeni Bizans'ın oluşturulması için küçük bir devlet kuracağız... Tam da bunu diyorlar! Böyle bir teklifi dünyada her hangi bir ülkeye yapın bakalım nasıl karşılanır! Çoğu ülke böyle bir girişimi savaş sebebi sayar, haklı olarak...

Şimdiii... Böyle bir Avrupa birliğine de, bunun görüülmesine de lânet olsun!.. Allah aşkına bu duruma siz ne diyorsunuz?...

GÜLÜZÂR AHMET KAPLAN

Her yaz mevsiminin başında köyümüze gelirlerdi... Kalabalık iki akraba aile... Dedeler, nineler, çocuklar ve torunları... Muhtarlığın tespit ettiği evlere yerleştikten sonra, zanaatlarını icra etmeye başlardı. Adına 'Demircilik' dediğimiz ilkel atölyede ocak açılır, ocağın ateşini sürekli kılacak körük kurulur; sonra, çekiç sesleri ıssız ve sessiz köyün içinde çınlamaya başlardı...

Çok eski değil, yarım asır evveli, Anadolu'nun göbeğinde yaşanan bir insanlık hikâyesidir...

Kimdi bu adamlar?..

Büyükdede Nazar, oğluyla yeğeni Agop ve Manik ustalar... Büyükhanım ve gelinler: Hayganoş, Destegül ve Marta!.. Çocuklar: Artin, İstipan... Ve GÜLÜZÂR!.. Diğerlerini hatırlayamıyorum...

Anlaşıldı sanırım; bu iki kalabalık aile Ermeni'dir. Bizim köyde ikâmet ettikleri her Yaz; her türlü ziraat ve çiftçi âletinin imalâtı, bakım ve tâmiratı yanında; tınaklı hayvanatın nalbantlığını da yaparlardı. Sadece atımızın, mandamızın, öküzümüzün nalları değil; yabamız, dirgenimiz, karasabanımız, pulluğumuz, çapamız, küreğimiz... bu iki ailenin elinden geçerdii... Kışın şehirde (Kayseri'de) otururlar, bizim köy ve çevre köylerden kazandıkları ile, iyi kötü geçinip giderlerdi.

Ben ve arkadaşlarım o senelerde şehirde okumanın imtiyazını kullanır, yazın o sıcak günlerinde, canımız istemezse, bağa, bahçeye, tarlaya gitmez, günlerimizin çok zamanını 'Demircilik'de, çekiç sesleri arasında geçirir; sınırsız zevk aldığımız körük çekme işini nöbetleşe yapar; ocağın başında demir dövmek için

bekleyen Agop ustaya ateş üflerdik...

Size ne demeyin: Körük çekmek bahane...

GÜLÜZÂR, Agop usta'nın kızıdır. Sık sık buraya gelir. Ben diyeyim ceylân, siz deyin keklik... GÜLÜZÂR'ın fattan nazarları ahû gözlerinden süzülür, yüreklerimizi yakardı. Hepimiz vurgunduk O'na... Lâkin, birbirimizden saklardık bu vurgunluğu... "Mehlikâ Sultan'a âşık yedi genç" misâli... İçimizde en büyük olan Ali idi. Hem de en yakışıklı...

GÜLÜZÂR, biraz uzak mesâfedeki çeşmeden evlerine ve 'Demircilik'e su taşırdı. Güzergâhında 'Sokubaşı' dediğimiz, köyün meydan yeri de vardı. Ali 'Soku'yu stratejik nokta olarak tutardı... GÜLÜZÂR "Fahriye Abla" edasıyla, meyilli bir yolla çeşmeye inen sokağın ilk köşesinden, elindeki boş bakraçlarla dönmeyen, Ali mevzide hazır. GÜLÜZÂR'ın bu meyilli yoldan gelişi tam da Ruhsatî'nin on yıllar önceki tasviri gibidir:

"Keklik gibi taştan taş sekerek
Gerdan açıp gelişi sevdiğim
Sağa sola taksim etmiş örgüsün
Onar onar bölüşünü sevdiğim

Onaltıya karar verdim yaşını
Yenice sevdaya salmış başını
El yanında yıkar gider kaşını
Tenhalarda gülüşünü sevdiğim

Sarardı gül benzim soldu diyerek
Vuslat kıyamete kaldı diyerek
Hani Ruhsatî de n'oldu diyerek
Arayıp da buluşunu sevdiğim."

Günlerden bir gündü... Temmuz'un sarı sıcağı tepemizde... Ali ile birlikte 'Sokubaşı'na oturmuş, gözlerimiz yolda... Ali, "Nerde kaldı?!" der gibi aniden bana döndü; keskin ve net: "Lan Ahmet!.. Bu (Ago)nun kızı beni öldürecek!.." "Al benden de o kadar!.." diyemedim. Ali'nin gizli sevda kuşu kanatlanmış, köyümüzün sıcacık semâlarına pervaz ederek, bir sırrı ufuklara ifşâ etmiştir...

Günlerden bir gün daha...

Birinci Cihan Harbi'nin gâzilerinden Köprülülerin Mehmet Çavuş, 'Sokubaşı'ndan geçerken; "şöyle bir soluklanalım!.." diyerek yanımıza oturdu. Umur görmüş gözlerini, sevgi dolu bir nazarla Ali'ye çevirdi ve ağır ağır konuştu:

"Bakın lan... her şeyin farkındayım.. Şöyle تنها bir yerde kızın başına çökerim falan diye içinden geçiyorsa, unut bunları... Bu adamların canları da, malları da, ırzları ve namusları da bize, bu köye emânet!.. Sevdalıysan git iste... İsteriz babasından... Müslüman olur, o zaman sevap da kazanırsın... Aksi halde günah olur, ayıp olur... Bu günaha, bu ayıba ortak olarak kimseyi bulamazsın bu köyde!..

Ah!.. O tatlı kemkümlerimiz!..
Mehmet Çavuş, böyle deyip çekip gitti...
Biz de çekip gittik...

Şimdi ne zaman o mülevves "soykırım" iddiası ortaya atılsa, hep bu tabloyu hatırlarım.. Ali'yi, GÜLÜZÂR'ı, Köprülülerin Mehmet Çavuş'u ve diğerlerini... Koyu milliyetçilik hissiyatıyla değil; bizzat yaşadığım bu vakânın şeref dolu hüznü ile soruyorum:

"Bu millet mi soykırım yapacak?!"

Bu tabloya ilâveten ne zaman Ermeni asıllı bestekârimız Bimen Şen'in;

"Sabrımı gamzelerin sihrîyle târâç edeli
O güzel gözlerinin nûruna yandım ezeli
Acı, öldürme ki kalbimde hayâlin yaşasın
Yeter ey gözleri sevdâ dolu esmer güzeli"

Hüzzam şarkısını dinlesem, kayıp sevgilimiz GÜLÜZÂR'ı da hatırlarım...

Çok değil, elli yıl önce, bir Türk köyünde, Agop Usta rahat rahat demir dövüp, huzur içinde ekmek parasını kazanırken, "soykırım" diye bir emperyalist mavalını, Ermeniler bilmezlerdi. GÜLÜZÂR'ın namusu da bize emanetti. Şimdi de öyledir, öyle kalacaktır. Çok çok eskiden vukû bulmuş, siyasetçilerin ahmak kararlarıyla her iki millete de çektirilen acıları deşmek, kime ne kazandırır?..

Telâşa gerek yok!.. Fukara Ermeniler de bu teraneden menfaatlenenlerin farkında, biz Türkler de!..

Diasporanın rant kaynağı, emperyalist Batı menşeli mavalı bize sökmez!..

TÜRK ŞİİRİNDE YABANCI KADIN İSİMLERİ ÜZERİNE BİR TAHLİL DENEMESİ

MUSTAFA AKBABA

Geçtiğimiz yıllarda Şiirde Kadın İsimleri'yle ilgili yorumlarını Sn. İskender PALA, (1) Sn. Hilmi YAVUZ (2) ve Sn. Ali ÇOLAK (3) Zaman Gazetesi'ndeki köşelerinde muhtelif tarihlerde değişik bakış açılarıyla dile getirmişlerdi. Bu yazıların edebiyat çevrelerince ve edebiyat severler tarafından ilgi ile karşılandığı kanaatindeyim.

Birçok şair, şiirlerinde kadınlarına olan duygularını dile getirirken onların isimlerini zikretmemiş ama bazı şairler mısraları arasına serpiştirmekten kaçınmamışlardır. Dünya ve Türk Edebiyatı'nda da bunun örnekleri görülmüştür. Sevgili, eş ve bazen de genel kadınların isimlerini konu edebilmişlerdir.

Bu durum, şairin duygu ve görüşü doğrultusunda, onun tasarrufunda bulunan bir şeydir. Dilerse yazar, dilemezse yazmaz. Okuyucuya düşen, her iki hali de saygıyla karşılamak ve şiirin bütünü üzerinde hükmünü vermektir.

Yalnız burada bir şeyi tefrik etmemiz gerekir. Şiirlerde görülen efsane kahramanlardan, kolektif isimlerden bahsetmiyoruz. Bizim konu ettiğimiz, şairin kadınının ismini doğrudan doğruya özel isim olarak zikretmesidir.

Türk şiirinde yerli kadın isimleri dışında bazı yabancı kadın isimlerini de rastlanmaktadır. Pekiyi ama niye yabancı isimler? Bu konuda birazcık durmamız gerekecek. Zaten yazımızın kaleme alınış sebebi de bu.

Hafızamızı yoklayınca, yaş olarak büyükten küçüğe doğru; Asaf Halet ÇELEBİ, Orhan Veli KANIK, Melih Cevdet ANDAY, Özdemir ASAF, Atilla İLHAN, Bekir Sıtkı ERDOĞAN, Sezai KARAKOÇ şiirlerinde yabancı kadın ismi kullanan şairlerimizdendir.

Bunların en büyükleri olan Asaf Halet ÇELEBİ'nin doğum tarihi 1907, en küçükleri olan Sezai KARAKOÇ'un ise 1933 tür. Bir başka ifade ile söyleyecek olursak, en büyükleri Osmanlı, en küçükleri ise Cumhuriyet doğumludur. Ancak taktir edileceği üzere Osmanlı doğumlu olan en büyükleri bile yazılı ürünlerini Cumhuriyet'in ilk yıllarında vermeye başlamıştır. Yine, bir başka ifade ile bu ürünler Batı'ya dönük Cumhuriyet kültür ve anlayışının etkisi altındadır.

Gerçi Türk Edebiyatı Tanzimat'tan itibaren Batı etkisi altına girmeye başlamış ise de Türk şiirinde özel isim olarak

yabancı kadın isimlerinin görülmesi Cumhuriyet'le birlikte olmuştur. Sn. Hilmi YAVUZ'un; "Bu adların Cumhuriyet sonrası şiirimizde görünür olmalarının, Batılılaşma ile ilgili olabilir mi?" (4) diye temkinli yaklaştığı ve sonra yine Sn. Yavuz'un; "Ben yabancı kadın adlarının Türk şiirinde yer almasının Batılılaşma tarihimizle ilişkili bir okumayla temellendirilebileceği görüşündeyim." (5) Diyerek verdiği kesin hüküm bence de doğru bir hükümdür.

Yukarıda isimleri geçen şairlerin edebi çizgilerine çok kısa olarak bakacak olursak:

Asaf Halet ÇELEBİ (1907-1958) 1940'lı yıllarda, Orhan Veli'den daha önce yaptığı, kimseye benzemeyen yeniliklerle tanınmıştır. Şiirlerinin derinliğinde; İslâm Tasavvufu, Hint Mistisizmi ve eski medeniyetlerden gelen esintiler görülmüştür. Yeni şiirin gerçek öncülerinden olmuştur.

Orhan Veli KANIK (1914-1950): "Garipçiler" diye anılan üç şairin en güçlüsü olduğu gibi Yeni Şiir'in öncüsü de sayılır. Önceleri, Sembolistler'in etkisiyle ve aruz vezniyle şiirler de yazan Orhan Veli, daha sonraları Yeni Şiir üzerine yoğunlaşmış, değişik 'Garip' bir yol takip edip zaman zaman da mizahi şiirlerle tuhafıklar yaparak şöhretini yaymaya çalışmıştır.

Melih Cevdet ANDAY (1915-2002): "Garipçi" topluluğunun bir diğer şairidir. Önceleri 'Garipçi' çizgisinde eser veren Melih Cevdet, daha sonra 'Toplumcu' çizgiye kaymış kuru, duygu ve lirizmi olmayan, mantık tarafı ağır basan şiirler yazmıştır. Çok defa nükte ve mantığı zorlayarak ciddilik dışına çıktığı da görülmüştür.

Özdemir ASAF (1923-1981): Bazı şiirlerinde Asaf Halet Çelebi'yi hatırlatan timsale, hikmete dayalı kapalı şiirler yazmıştır. Çevre, eşya, insan ve hatıralar üzerinde düşüncüklerini soyut bilmececi gibi sunmuştur. Çağdaş Türk Şiiri'nde kendine özgü bir yer edinmiştir.

Atilla İLHAN (1925-2005): Aşırı uçlara koşan coşkun ve taşkın bir mizaca sahip olan Atilla İlhan; toplumcu -mücadeleci görüşlerle duygulu bir romantizmi şiirlerinde kaynaştırmak istemiştir. Mizacı ile fikirleri arasındaki çelişmeyi bir sentezle gidermeye çalışmıştır. Yaşadığımız çağın bunalımlarını 'bilimsel ve toplumsal bir estetik' duygu ve mecaz dünyası içinde vermek isteyen İlhan, Garipçi'lere karşı şuurlu tepki veren ilk temsilcilerdendir.

Bekir Sıtkı ERDOĞAN (1926-....): Aruz ve hece vezinleriyle şiirler yazmış olan Bekir Sıtkı Erdoğan, en çok Halk şiiri tarzında koşma geleneğini sürdüren şiirleriyle sevilmiştir. Son yıllarda daha çok felsefi (metafizik) rubailer yazmaktadır.

Sezai KARAKOÇ (1933_....): Şiir Üslubu bakımından 'İkinci Yeni'ye benzerlik gösterse de sanatında görülen temalar ve inandığı değerler bakımından şiirimizde daha ileri, yeni bir sestir. Eşyadan ve hayattan felsefeye (metafizik) yönelmiştir. İkinci Yeni'lerde görülen karamsarlık, sıkıntı, bunalım gibi düşünce ve temalara katılmamaktadır.

Bahis edilen bu yedi şairden; görüldüğü gibi yalnız Bekir Sıtkı Erdoğan geleneğe bağlı kalarak eserler vermiş diğer altısı (Asaf Halet Çelebi, Doğu kültürü ve felsefesi etkisinde olsa da) yenilikçi bir anlayışla, arayışlar içerisinde şiirler yazmışlardır.

Şimdi burada tekrar konumuza dönecek olursak; bu şairlerimiz acaba şiirlerinde niçin yabancı kadın isimleri kullanmışlardır?

Bu soruyu birkaç madde halinde irdeleyelim:

1- Acaba kadınlarının ismini saklamak maksadıyla mı böyle bir yol takip etmişlerdir?

Bu soruya cevabımız şu olabilir: Böyle bir düşünce içerisinde olsalar isim zikretmezler veya onları başka bir şekilde sembolleştirebilirlerdi.

2- Yoksa bu isimler kadınların gerçek isimleri midir?

Her ne kadar bu şairlerden bazıları yurt dışında

bulunmuş iseler de veya memleketimizde yabancı kadınlar bulunuyor olsa da mümkün olmakla beraber zayıf bir ihtimaldir. Çünkü bu defa da 'hepsi de yabancı kadınları mı sevdiler?' diye bir soru aklımıza gelmektedir.

3- Acaba moda ve özentî midir?

El Cevap

Bana göre bu şıklardan en doğru olanı budur.

Ağzı süt kokan üç genç şairimizin de şiirlerinde yabancı kadın isimleri kullanmış olduğunu yine Sn. Hilmi Yavuz'un adı geçen yazısından (6) öğreniyoruz ki özellikle bunlardan bir tanesinin itirafı bizim bu düşüncemizi teyid eder niteliktedir.

Bütün bu yazılanlardan sonra sonuç olarak herhalde şunu söyleyebiliriz:

Türk Şiir'inde yabancı kadın isimleri, Cumhuriyet tarihiyle birlikte yönümüzü Batı'ya çevirdikten sonra görülmeye başlamıştır. Bu durum Türk Şiiri'ne renk katmış gibi görünse de aslında bir özentinin mahsulü olduğu bariz bir şekilde hissedilmektedir. Yenilikçiler de, geleneğe bağlı kalanlar da bu modaya bir şekilde uymuşlardır. Ancak yenilikçilerde bu daha fazla görülmüştür.

- 1) 02 Aralık 2004 / 9 Aralık 2004 Zaman Gazetesi
- 2) 14 Aralık 2005 / 21 Aralık 2005 / 1 Şubat 2006 Zaman Gazetesi
- 3) 4 Şubat 2006 Zaman Gazetesi
- 4) 21 Aralık 2005 " "
- 5-6) 1 Şubat 2006 " "

KAVAKLA SÖYLEŞİ AŞIK SAĞLAM

-Aşık Sağlam

Selvi kavak senin dalın ne uzun
Açılır yaprağın dökülür güzün
Taş mıdır yüreğin, demir mi özün?
Biraz ırgalan da dallar eğlensin.

-Kavak

Ben bir selvi kavağım, böyledir halim
Dile gelse, neler söyler şu dalım?!
Nar değilim olsun yeşilim al'ım
Var git Aşık var git yollar eğlensin.

-Aşık Sağlam

Selvi kavak boğum boğum budağın
Mevlâ'ya malumdur gözün, kulağın
Aşığa ayandır dilin, dudağın
Biraz arılan da ballar eğlensin.

-Kavak

Ben selvi kavağım, sen Aşık Sağlam
Böyle emreylemiş Yaradan Mevlâ'm
Gövdem köyümdür de dallarım yaylam
Sen sazını çal da kullar eğlensin.

KAYANIN TÜRKÜSÜ ANDAÇ

Ne imbatı tanıdım, ne de meltemi
Rüzgarlar hep serin esti başımda
Yanaklarımda duydum
Dalga dalga poyrazı
Beklentilerimin kıyılarınday
Nice şafaklar söktü
Nice gün batımları çöktü üstüme.

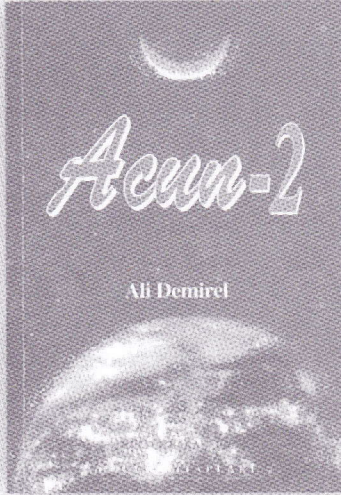
Bazen tekneler geçirdi
Yelkenleri beklenti dolu tekneler...
Bazen, serenlerinde dinlenen
Bembeyaz martılar
Ve seneler geçirdi, seneler...
Umutlar, köpük köpük yaklaşırdı yanıma
Hasret denizimde
Elime değince kaybolurdu senin gibi
Nedense, her şey biraz sana benzerdi.
Özlemlerim vardı
Saçların gibi yosun kokan
Ve denizimin, göklerimin rengi
Gözlerinin renginde olan
Daha neler vardı, neler
Senin gibi olan
Ansızın kaybolan
Bir türlü bulunmayan...

Gün olur
Serin sulara atardım kendimi
Yüzerdim, kahrolası yaşamın
Kahreden denizinde
Bazen bir yosun takılı kalır
Eğleşirdi bir süre, kucağımda
Bazen bir balık gelip
Tam karşımda dururdu
Alev alev anlıma
Bir sevda öpücüğü kondururdu.

Bir güneş yakamadı tenimi
Bir de sen dayamadın başını göğsüme
Koymadın elini yüreğime, taş sandın
Dinlemedin bir kayanın acıklı türküsünü
Uzaklaştın, gittin, aldatıldın, aldandın
Ben seninle, sensiz
Yapayalnız ve sessiz yaşadım onca azabı
Acının her türlüşünü
Ne kıyametler koptu
Bir bilsen, başımda!
Hasılı, bir ben yanmadım
Sen de yandın
Sen de yandın
Bir fark var aramızda
Ben hâlâ aşığım sana
Hâlâ hasret
Ve hiçbir zaman unutmadım.

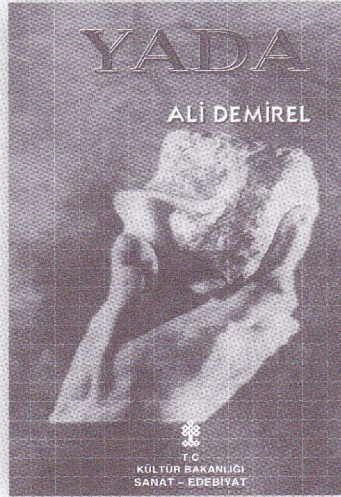
Not: Bir önceki sayımızda (9 ncu sayı) yer alan Aşık Sağlam'a ait 'FELEK SENİN ELİNDEN' adlı şiir, iç kapaktaki listeye yazılırken sehven şair adı olarak Aşık Sağlam yerine Yasin Kaya yazılmış. Yanlışlığı düzeltirken, Bütün okuyucularımızdan ve Aşık Sağlam'dan özür dileriz.

ACUN - 2

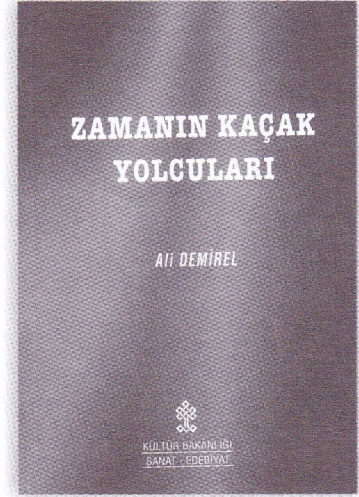
Ali DEMİREL
Roman (Bilim kurgu)
Kültür Bakanlığı Yayınları

YADA

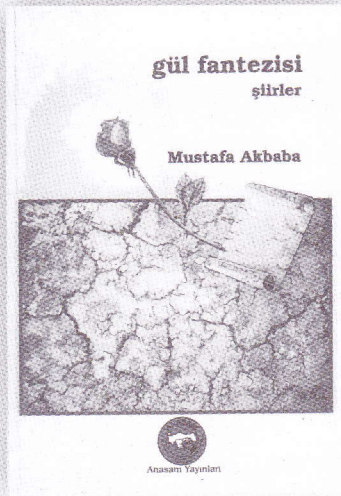
Ali DEMİREL
Roman (Bilim kurgu)
Kültür Bakanlığı Yayınları

ZAMANIN KAÇAK YOLCULARI

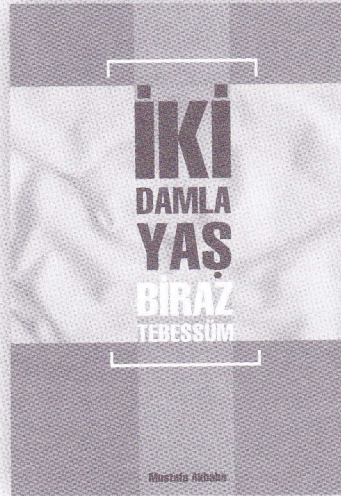
Ali DEMİREL
Roman (Bilim kurgu)
Kültür Bakanlığı Yayınları

GÜL FANTEZİSİ

Mutafa AKBABA
Şiir
Anasam Yayınları

İKİ DAMLA YAŞ
BİRAZ TEBESSÜM

Mutafa AKBABA
Deneme
Kendi Yayını

ANDAÇ

ANDAÇ (Bekir KARA)
Şiir
Kendi Yayını

ANDAÇ'IN ŞİİRLERİ

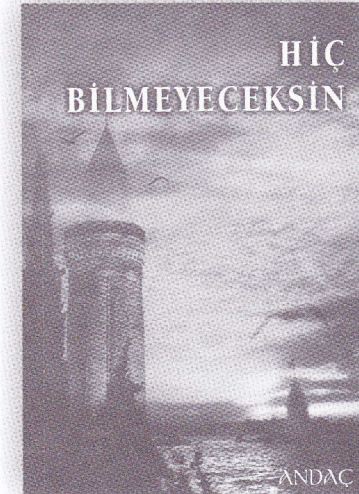
ANDAÇ (Bekir KARA)
Şiir
Kendi Yayını

ANDAÇ'IN ŞİİRLERİ

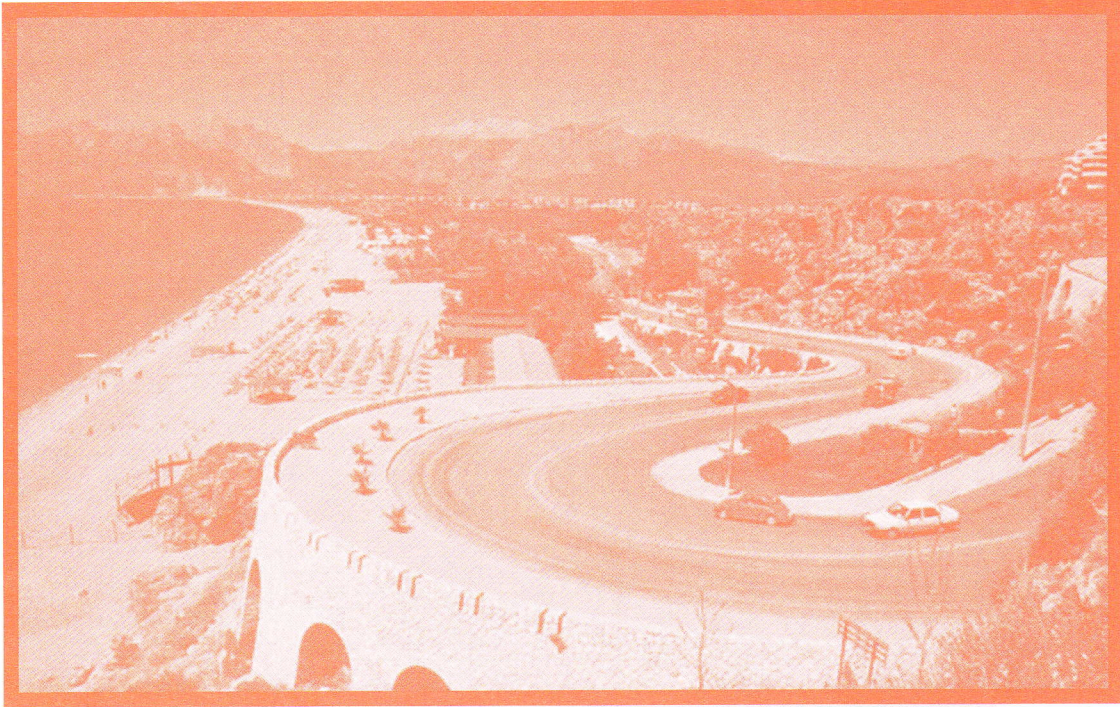

ANDAÇ (Bekir KARA)
Şiir
Kendi Yayını

HİÇ BİLMEMEYECEKSİN

ANDAÇ (Bekir KARA)
Şiir
Kendi Yayını

KONYAALTI PLAJI / ANTALYA